

Pressemeddelelse fra FRA

Wien/Bruxelles, den 11. marts 2012

Behov for mere beskyttelse mod ulige behandling i sundhedssektoren

I en ny rapport fra Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA) identificeres de specifikke barrierer og oplevelser med ulige behandling i sundhedssektoren, som personer kan komme ud for på grund af deres karaktertræk (f.eks. etnisk oprindelse, køn, alder og handicap). Rapporten viser, at de pågældende personer og deres juridiske rådgivere i sådanne tilfælde ofte har vanskeligt ved at indgive klage til domstolene over forskelsbehandling af "multiple" (flere) grunde. Dette skyldes enten en ringe forståelse af begrebet "multipel" forskelsbehandling, eller at det retligt ganske enkelt er lettere at behandle en klage, der kun er baseret på én bestemt grund.

"For at sikre, at alle behandles lige, når de ønsker at gøre brug af deres grundlæggende rettigheder, er det nødvendigt, at lovgivningen og sundhedssystemerne afspejler kompleksiteten i rigtige menneskers liv," siger FRA's direktør Morten Kjærum. *"Mennesker er ikke kun karakteriseret ved f.eks. deres køn, men også ved deres alder, etnicitet eller handicap. Lovgivningen om ikke-forskelsbehandling bør ændres, så det bliver muligt for ofre for multipel forskelsbehandling at anlægge sag ved domstolene. Det er også nødvendigt at undervise sundhedspersonale i bekæmpelse af forskelsbehandling for at sikre, at personer behandles ud fra deres behov, uanset hvem de er."*

Rapporten viser følgende:

- **Uensartet beskyttelse og juridisk uklarhed** gør det vanskeligt at anlægge sager ved domstolene om "multipel" forskelsbehandling. I sundhedssektoren yder EU's lovgivning til bekæmpelse af forskelsbehandling beskyttelse mod forskelsbehandling på grundlag af race og køn, men ikke mod forskelsbehandling på grundlag af alder, handicap eller seksuel orientering. Desuden behandler kun seks af de 27 EU-medlemsstater "multipel" forskelsbehandling i deres nationale lovgivning, ofte med uklare definitioner. Inden for sundhedssektoren vil sikring af lige beskyttelse mod forskelsbehandling af enhver art være et vigtigt første skridt i retning af effektivt at imødegå "multipel" forskelsbehandling. Dette spørgsmål behandles i det "horisontale direktiv", en lovgivning, der for øjeblikket er til behandling på EU-plan, og som vil udvide beskyttelsen mod forskelsbehandling ud over beskæftigelsesområdet og omfatte grunde som religion eller tro, handicap, alder og seksuel orientering.
- Advokater indgiver ofte ikke sundhedsklager som sager om forskelsbehandling på grund af en **lavere erstatning i forhold til f.eks. sager om lægefejl**. For at den eksisterende lovgivning om ikke-forskelsbehandling kan være effektiv er det nødvendigt, at domstolene i forbindelse med sager om forskelsbehandling tilkender en erstatning, der har afskrækkende virkning og står i et rimeligt forhold til overtrædelsen. Dette vil tilskynde flere personer og deres advokater til at anlægge sager om forskelsbehandling – herunder "multipel" forskelsbehandling – ved domstolene.
- **Lavt kendskab til**, hvordan og hvor man kan klage, gør det vanskeligt at få klageadgang. Ofte er ofte usikre på, hvor de kan henvende sig for at få hjælp, da ikke kun organer, der tager sig af sundhedsklager, men også ligestillingsorganer – som typisk beskæftiger sig med forskellige former for forskelsbehandling – er ansvarlige for at sikre ligebehandling af alle

borgere. Desuden er der en lav grad af tillid til effektiviteten af de eksisterende klagesystemer samt frygt for, at indgivelsen af en klage vil medføre en dårligere behandling fra sundhedspersonalets side. Et fælles ligestillingsorgan for alle former for forskelsbehandling, herunder "multipel" forskelsbehandling, samt en bedre koordinering med organer, der tager sig af sundhedsklager, vil i vidt omfang forbedre klageadgangen.

- I sundhedssystemerne tages der ikke altid hensyn til de forskellige **behov blandt brugerne af sundhedsydelser**. Sundhedssystemerne kan (utilsigtet) skabe barrierer i sundhedssektoren eller tilbyde sundhedsydelser af forskellig kvalitet til personer, som har mere end ét beskyttet karaktertræk, såsom køn, alder, indvandrerstatus eller tilhørsforhold til en minoritetsgruppe. Offentlige myndigheder og sundhedsmyndigheder kan forbedre situationen ved aktivt at fremme, at sundhedspersonale undervises i bekæmpelse af forskelsbehandling, og ved at gøre en positiv indsats for at støtte og styrke personer, der risikerer at blive udsat for "multipel" forskelsbehandling, f.eks. ved at gøre det lettere at få adgang til information via sprog- og mæglingstjenester og via opsøgende aktiviteter.
- **De nuværende sundhedsstatistikker** er ikke tilstrækkelige til præcist at vurdere, i hvor høj grad grupper med flere karakteristika er ugunstigt stillet. Data fremmer udviklingen af evidensbaserede og dermed mere effektive politiske foranstaltninger. Det er vigtigt at udvikle instrumenter, der sikrer pålidelige og sammenlignelige data, som kan give et reelt billede af, i hvor høj grad forskellige grupper er dårligt stillet i sundhedssektoren med hensyn til de forskellige grunde til forskelsbehandling.

I rapporten ses der nærmere på, hvordan "multipel" forskelsbehandling tackles i lovgivningsmæssig henseende, og relevant retspraksis gennemgås med særligt fokus på sundhedsydelser. Rapporten undersøger ligeledes de meninger og oplevelser, som brugere af sundhedsydelser og sundhedspersonale har for så vidt angår den måde, hvorpå personer med forskellig baggrund med hensyn til køn, alder, handicap og etnisk oprindelse oplever forskelsbehandling og "multipel" forskelsbehandling, når de gør brug af sundhedssystemet i Østrig, Tjekkiet, Italien, Sverige og Det Forenede Kongerige.

Rapporten findes via: [*Inequalities and multiple discrimination in access to and quality of healthcare*](#) ("Uligheder og multipel forskelsbehandling i forbindelse med adgangen til og kvaliteten af sundhedsydelser")

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til: media@fra.europa.eu

Tlf.: +43 1 580 30 642

Bemærkninger til redaktørerne:

- Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA) har til opgave at yde evidensbaseret rådgivning til europæiske og nationale beslutningstagere og således bidrage til mere saglige og bedre målrettede debatter og politikker vedrørende grundlæggende rettigheder.
- "Multipel" forskelsbehandling er en form for forskelsbehandling, der er baseret på mere end én grund – køn, alder, etnicitet, handicap osv. En romakvinde kan for eksempel opleve forskelsbehandling, når hun føder, ikke kun fordi hun er kvinde (ikke alle kvinder oplever dette), og ikke kun fordi hun er roma (ikke alle romaer oplever dette). Hun vil derfor være udsat for forskelsbehandling, fordi hun både er roma og kvinde.